

Hermannin Varustamon muutto Paavalin seurakunnan tiloihin

Paavalin seurakunnan seurakuntaneuvosto
13.02.2024 § 19
439/03.01.02/2022

Esittelijä Kirkkoherra, Paavalin seurakunta Kanala Kari

Päätösehdotus

Paavalin seurakunta sitoutuu Helsingin seurakuntien yhteisen seurakuntatyön kanssa projektiin, jonka tavoitteena on Hermannin Varustamon muutto Paavalin seurakunnan tiloihin vuoden 2025 lopulla. Projektisuunnitelman mukaan seurakunta

a) luovuttaa yhteisen seurakuntatyön käyttöön kokonaisuudessaan seurakuntakodin pohjakerroksesta siiven, jossa sijaitsee nykyisin varhaiskasvatuksen ja partion toimitiloja. Yhteinen seurakuntatyö vastaa kokonaisuudessaan toimitilojen muutoksesta ja siitä aiheutuvista kustannuksista.

b) jakaa alasalin, kirkon, neuvotteluhuoneen ja kirjaston käytön Varustamon kanssa.

c) maksaa sisäisistä vuokrista yhteiskäytön alkaessa 75 % ja Varustamo 25 %.

d) ja yhteinen seurakuntatyö vastaavat tulevaisuudessa edellä mainituilla prosenttiosuuksilla seurakunnan tiloihin kohdistuvista peruskorjauksista ja käyttökuluista.

e) tarjoaa partiolippukunta Kulmankiertäjille uuden toimitilan ja maksaa muutosta aiheutuvat kulut.

f) ei voi enää tarjota tiloja Paavalin musiikkikoulun käyttöön omien tilojen supistuessa.

Hanketta edistettäessä huomioidaan mahdollisuuksien mukaan myös seurakuntalaisten turvallisuudentunteen vahvistaminen kirkon tiloissa, pihamaalla sekä kirkon välittömässä ympäristössä. Seurakuntaan perustetaan ryhmä, joka seuraa säännöllisesti muutosten vaikutuksia ja reagoi aktiivisesti tarvittavin toimenpitein. Ryhmä raportoi seurakuntaneuvostolle.

Käsittely

Seurakuntaneuvosto piti päätösehdotusta hyvin valmisteltuna, mutta teki siihen yhden lisäyksen ja muutoksen.

Salla Merikukka esitti, että päätösehdotukseen tehdään seuraava lisäys: Hanketta edistettäessä huomioidaan mahdollisuuksien mukaan myös seurakuntalaisten turvallisuudentunteen vahvistaminen kirkon tiloissa, pihamaalla sekä kirkon välittömässä ympäristössä. Seurakuntaan perustetaan ryhmä, joka seuraa säännöllisesti muutosten vaikutuksia ja reagoi aktiivisesti tarvittavin toimenpitein. Ryhmä raportoi seurakuntaneuvostolle.

Päätösehdostuksen lisäystä kannattivat Tarja Kantola, Otto Lehtipuu, Suvi Kukkonen ja Reetta Meriläinen.

Seurakuntaneuvosto muutti Otto Lehtipuun esityksestä päätösesityksen kohtaa d siten, että se kuuluu: "Projektisuunnitelman mukaan seurakunta ja yhteinen seurakuntatyö vastaavat tulevaisuudessa edellä mainituilla prosenttiosuuksilla seurakunnan tiloihin kohdistuvista peruskorjauksista ja käyttökuluista."

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin tehdyin muutoksin.

Päätöshistoria

Selostus

Kirkkoherra Kari Kanalan aloitteesta Paavalin seurakuntaneuvosto päätti kokouksessaan 7.2.2023 tehdä selvityksen Hermannin Varustamon mahdollisesta muutosta Paavalin seurakunnan tiloihin (§ 24, Kirkkoherran katsaus). Asiasta olivat keskustelemassa yhteisen seurakuntatyön johtaja Stefan Forsén, Hermannin Varustamon toiminnanjohtaja Marita Nummelin ja diakoniapäällikkö Asta Turtiainen.

Yhteinen kirkkoneuvosto päätti kokouksessaan 30.3.2023 merkitä tiedoksi tiivistyvän yhteistyön Paavalin seurakunnan ja Varustamon välillä sekä pyysi yhteisen seurakuntatyön johtajaa jatkamaan asian selvittämistä edelleen. Tässä yhteydessä todettiin, että Hämeentie 73:ssa sijaitsevan seurakuntayhtymän kiinteistön maanvuokrasopimus Helsingin kaupungin kanssa on päättymässä vuoden 2025 lopussa ja tonttivuokra on kohoamassa merkittävästi. Toteutuessaan hanke olisi merkittävä osa seurakuntayhtymässä vuoteen 2030 mennessä tapahtuvaa kerrosneliöistä luopumista ja tilankäytön tehostamista.

Jo esiselvityksessä todettiin, että seurakunnan ja Varustamon yhteistyöllä Paavalinkirkon tilojen käyttöastetta voitaisiin tehostaa. Toiminta yhteisissä tiloissa loisi myös mahdollisuuden suunnitella yhdessä toimintaa ja työntekijäresurssien käyttöä ja vahvistaa kirkon roolia kasvatuksen ja diakonian toimijana alueella.

Seurakuntaneuvosto päätti kokouksessaan 30.5.2023 (§ 78), että hankesuunnitelma tehdään Varustamon kanssa ja sen on sisällettävä (a)tarkka suunnitelma tilojen jaosta ja käytöstä Varustamon ja seurakunnan välillä, (b)selvitys muutoksen vaikutuksesta seurakunnan toimintaan ja erityisesti lapsiin ja nuoriin, (c)sopimus juoksevien kulujen ja remonttikulujen jakamisesta yhteiskäytössä ja (d)selvitys hankkeen taloudellisista vaikutuksista seurakunnan toimintaan pitkällä tähtäimellä.

Seurakunnan työntekijöistä hankesuunnitelmaa valmistelevaan työryhmään valittiin Kari Kanala, Juha Valkeapää, Arja Rannanpää-Kortelainen ja Birgitta Huhtaluhta. Päätettiin, että lapsivaikutusten arvioinnin tekevät Ann-Marie Ahlsten, Tuija Heinonen ja Pirjo Daavittila.

Pirjo Daavittilan kokoama LAVA esiteltiin seurakuntaneuvoston kokouksessa 14.11.2023. Marita Nummelin ja Asta Turtiainen esittelivät Varustamon toimintaa ja suunnitelmia seurakuntaneuvoston kokouksessa 16.1.2024.

Seurakuntailta Varustamon mahdollisesta muutosta ja sen vaikutuksista seurakunnan toimintaan pidettiin Paavalinkirkolla 30.1.2024 kirkkoherra Kari Kanalan ja toiminnanjohtaja Marita Nummelinin johdolla. Mukana oli seurakunnan työntekijöiden, nuorten, partiolaisten, seurakuntaneuvoston ja Itä-Pasilan eläkkeensaajien edustajia. Illassa kiinnitettiin huomiota nuorten turvalliseen liikkumiseen iltaisin toimintojen loppuessa.

Varustamon muutolla olisi vaikutuksia talouteen, toimintaan, tilojen käyttöön, yhteistyötahoihin ja lapsiin.

TALOUS

Kirkkoherra esittelee seurakunnan talouden tulevaisuuden näkymiä (diaesitys: Talouden skenaariot 2024-2029 Paavalin seurakunta).

Sekä Paavalin seurakunta että Varustamo hakevat tällä hankkeella toimintaansa merkittäviä säästöjä taloustilanteen heiketessä. Varustamon muutto parantaisi seurakunnan edellytyksiä toimintansa jatkamiseen itsenäisenä seurakuntana. Seurakunta on jo luopunut Paavalinkirkkoa lukuunottamatta kaikista kiinteistöistä. Seurakunta voisi säästää henkilöstömenoissa ja sisäisissä vuokrissa. Yhteistyö ei poistaisi henkilöstön vähentämistarvetta, mutta saattaisi ainakin puolittaa sen. Myös yhteisistä työntekijöistä voitaisiin neuvotella.

Sisäisten vuokrien jakoperusteista neuvoteltiin yhteisen seurakuntatyön kanssa 16.1.2024. Sisäiset vuokrat jaettaisiin siten, että Paavalin seurakunnan osuus olisi 75 % ja Varustamon 25 %. Esimerkiksi vuoden 2024 sisäisestä vuokrasta (330 000 €) Varustamo maksaisi 82 500 €. Seurakunnan taloudelle hyvin merkittävää olisi, että osapuolet maksaisivat samassa suhteessa myös tilojen käytöstä ja tulevien peruskorjauksien kuluista.

TOIMINTA

Varustamon muutolla olisi suoria vaikutuksia seurakunnan toimintaan. Seurakunta on jo tehnyt hedelmällistä yhteistyötä Varustamon kanssa, kun diakoniatyöntekijä Pekka Tähtinen on ollut yhteinen työntekijä. Henkilöstäresursseja olisi mahdollista yhdistää jatkossakin. Selvää on, että seurakunnan profiili diakonisena seurakuntana kasvaisi entisestään Varustamon myötä. Ulospäin näkyisi erityisesti Varustamon järjestämä ravintolatoiminta Waste & Feast Cafè. Paavalinkirkolla liikkuisi entistä kirjavampaa väkeä, mutta he liikkuisivat yhteisen diakonian tiloihin Kuusamonkadun puolelta (pohjakuva kellari). Paavalinkirkon takaosan penkkien poistamisella pyrittäisiin kirkkotilan entistä monipuolisempaan käyttöön eri toimijoiden tilana. Onnistuessaan Varustamon tulo vaikuttaisi merkittävästi toiminnan innovointiin, mutta haastaisi samalla nykyisen toiminnan rakenteita. Seurakunnan tulisi päivittää oma strategiansa.

Toiminnanjohtaja Marita Nummelin kuvaa seurakuntaneuvostolle 2.2.2024 lähettämässään Varustamon toiminnan lyhyessä esittelyssä ja tulevaisuuden skenaariossa (Varustamo Paavalinkirkolle 2026?), että sen toiminnasta kaikki ei siirtyisi sellaisenaan Paavalinkirkolle.

TILOJEN KÄYTTÖ

Hankkeen toteutuessa Paavalin seurakunta säilyisi tilojen pääasiallisena käyttäjänä. Nykyisestä varhaiskasvatukselle ja partiolle varatusta siivestä kellarikerroksessa (pohjakuva kellari)muokattaisiin ns. diakoniasiipi, joka olisi kokonaan Varustamon käytössä. Lisäksi Varustamo käyttäisi alasalia ravintolatoimintaansa neljänä arkipäivänä klo 8-13. Paavalin seurakunta käyttäisi perjantaista sunnuntaihin alasalia erityisesti kirkollisten toimitustan kahvituksiin. Varustamo käyttäisi virastosiiven neuvotteluhuonetta ja kirjastoa osittain omaan toimintaansa. Paavalinkirkosta poistettaisiin 2-3 penkkiriviä kirkon takaosasta ja kirkossa olisi Varustamon hartauksia, jumalanpalveluksia ja pienimuotoisia ryhmiä. Partion toiminta siirtyisi nykyiseen Muskarisaliin, jota käyttäisi lisäksi varhaisnuoriso-, nuoriso- ja rippikoulutyö. Seurakunnan elintarvike- ja huoltovarasto siirtyisi nykyiseen partion päävarastoon nuoriso- ja rippikoulutilojen vieressä. Partion varastotavaroita säilytettäisiin sekä Muskarisalissa että kylmässä tornihuoneessa.

YHTEISTYÖTAHOT

Seurakunta tarjoaisi edelleen partiolippukunnalle toimintatilan, mutta tavaroiden säilyttämiseen käytettävä lämmin varastotila supistuisi ja tavarat hajoaisivat useampiin paikkoihin eivätkä olisi yhtä helposti käytettävissä kuin ennen. Paavalin musiikkikoulun toiminta lakkaisi vuoden 2024 lopussa Paavalinkirkolla. Rovastikunnallisesti toteutettu diakoniatyö tiivistyisi Paavalinkirkolle. Seurakunta ei voisi tarjota yhtä paljon harjoitustilaa ulkopuolisille kuoroille, mutta Paavalinkirkon asema musiikkikirkkona ei kuitenkaan olennaisesti muuttuisi.

Paavalin työntekijöiden johtoryhmä teki hankkeesta SWOT-analyysin kokouksessaan 25.1.2024 (liite). Seurakuntaneuvosto keskustelelee SWOT -analyysin herättämistä kysymyksistä.

Yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyi 25.1.2024 Kirkko Helsingissä -strategian, jonka keskeinen painopiste on vahvistaa hyvän tekemisen verkostoja. Toteutuessaan varustamohanke edistäisi tätä strategista linjausta.

AIKATAULU

- Jos seurakunta sitoutuu hankkeeseen, seurakuntaneuvosto päättää seuraavassa kokouksessaan 4.3.2024 Paavalinkirkon 2-3 penkkirivin poistosta kirkon takaosasta ja tähän liittyvän esityksen viemisestä eteenpäin yhteiseen kirkkoneuvostoon. YKN päättää asian viemisestä YKV:n käsittelyyn 23.5.2024. YKV käsittelee penkkien poistoa kokouksessaan 13.6.2024.
- hankesuunnittelu jatkuu tiiviinä keväällä 2024
- seurakuntaneuvosto hyväksyy investointipäätöksen kokouksessaan 7.5.2024
- YKN päättää investoinnista ja suunnittelun jatkamisesta rakennuslupavaiheeseen 23.5.2024
- rakennuslupahakemus kiinteistössä tehtäviin muutostöihin jätetään heinäkuussa 2024
- diakoniasiiven muutostyöt tehdään touko-lokakuussa 2025
- rakennustyöt valmistuvat lokakuun lopussa 2025 ja muutto Paavalinkirkolle alkaa

Lapsivaikutusten arviointi

Päätös ei olennaisella tavalla heikennä Paavalin seurakunnan lapsi-, varhaisnuoriso- ja nuorisotyön toimintaedellytyksiä. Partion tulevaisuus turvataan vaihtamalla toimitilan paikkaa Paavalinkirkolla. Lapsivaikutukset kohdistuvat Paavalin musiikkikoulun toiminnassa oleviin lapsiin ja nuoriin, koska Paavalin seurakunta ei voi jatkossa enää tarjota tiloja musiikkikoulun käyttöön.